

Zarys treści

Abstracts

LIWA OASIS: AN OVERVIEW

Abstract: An overview of the Liwa Oasis is presented in this paper, emphasizing the economic, political and historical importance of the region. Located in the western region of the Abu Dhabi Emirate, a sparsely populated region, Liwa has been targeted for expansion by the Abu Dhabi government. Liwa is situated on the edge of the Rub Al Khali, or Empty Quarter, one of the largest expanses of sand desert in the world. With an extremely hot and arid climate and huge dunes, known as mega-barchans, Liwa is a very difficult environment for human habitation. Historically, the settlements in Liwa were occupied on a seasonal basis by the Bedouin tribes, which still occur today for many of the residents. However, due to the presence of oilfields nearby and the increase in tourism targeted at the desert experience, it has seen some renewed growth. As little research has been conducted on this region, most literature being older and in Arabic, the Liwa Oasis is an interesting and unique area for exploration.

OAZY LIWA: OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Zarys treści: W tekście scharakteryzowano położenie i ukształtowanie terenu oaz Liwa, a także omówiono szczególne znaczenie gospodarcze i polityczne regionu w ujęciu historycznym. Liwa położona jest na skraju pustyni Ar-Rab al-Chali (tzw. Empty Quarter), jednej z największych pustyń piaszczystych na świecie. Ze względu na skrajnie suchy i gorący klimat oraz ogromne wydmy zwane megabarchanami warunki życia dla człowieka są bardzo trudne. W przeszłości istniejące tam osiedla były wykorzystywane przez plemiona beduińskie tylko sezonowo. Stałe, bardziej ożywione życie gospodarcze toczyło się na wybrzeżu. Jednak współcześnie obecność pobliskich pól naftowych oraz rozwój ruchu turystycznego wpływają na pobudzenie wzrostu gospodarczego oaz. Leżąca w słabo zaludnionej części kraju, w Regionie Zachodnim, Liwa została uznana przez rząd Abu Zabi za nowy obszar ekspansji gospodarczej. Niewiele napisano na jej temat, a istniejąca literatura jest nieaktualna i w języku arabskim. Dlatego właśnie Liwa jest tak interesującym i wyjątkowym miejscem do eksploracji.

2

*Małgorzata Wojtaszczyk, Marcin Wojciech Solarz,
Marta Woźniak-Bobińska, Małgorzata Osas*

TOPONIMIA OAZ LIWA. ZARYS PROBLEMATYKI

Zarys treści: Toponimy, czyli nazwy geograficzne są jednym z fundamentów nauk geograficznych. Ich znaczenie oraz rozmieszczenie pozwalają poznać historię lub cechy środowiska geograficznego terytoriów zdefiniowanych w różnych skalach przestrzennych. Toponimy szczególnie dużo mogą powiedzieć o regionach nieposiadających wielu źródeł na temat swojej przeszłości, takich jak oazy Liwa w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Źródłem wiedzy o nazwach geograficznych pojawiających się na tym obszarze już w pierwszej połowie XX wieku jest książka Wilfreda Thesigera *Arabian sands* [2010]. Obecnie oazy podzielone są na ponad 100 sektorów administracyjnych z przypisanymi im nazwami. Jednocześnie w trakcie badań autorzy odnaleźli w terenie niecałe 70 nazw, z których wiele odnosi się do zagospodarowania przestrzennego regionu, jego rolniczego charakteru, specyficznych warunków przyrodniczych oraz historii.

Słowa kluczowe: toponimia, toponimy, nazwy geograficzne, oazy Liwa

TOPONYMS OF LIWA OASIS. OUTLINE OF ISSUES

Abstract: Toponyms, or geographical names, are one of the bases of geography as a science. Their meaning and location allow exploring the history and characteristics of the geographical environment of territories defined in different scales. Toponyms can tell us particularly much about regions that have few sources about their past, such as the Liwa Oasis in the United Arab Emirates. The source of knowledge about geographical names appearing in this area in the first half of the twentieth century is Wilfred Thesiger's book *Arabian sands* [2010]. Currently, the Liwa Oasis is divided into more than 100 named administrative sectors. At the same time less than 70 of these names have been found in the field by authors. Many of them relate to the spatial planning of the region, its agricultural character, specific natural conditions and history.

Keywords: toponymy, toponyms, geographical names, Liwa Oasis

3

Izabella Łęcka

ROLNICTWO W OAZACH LIWA – ZANIKAJĄCE CZY ODRADZAJĄCE SIĘ?

Zarys treści: Oazy Liwa przed eksploatacją ropy naftowej stanowiły serce polityczne i gospodarcze regionu, a obecnie spadły do rangi peryferii. Dlatego, aby przeciwdziałać marginalizacji oaz, władze Abu Zabi rozpoczęły realizację strategii rozwoju gospodarczego, opartej na zapewnieniu bardzo dobrych warunków gospodarczych do ponownego rozkwitu rolnictwa na tych terenach, rozbudowując przy tym konieczną infrastrukturę i podnosząc poziom życia mieszkańców. W efekcie oazy zazieleniły się. Beneficjentami są emirackie rodziny przez większą część roku zamieszkujące w miastach, zaś bezpośrednio pielęgnującą palm daktylowych i uprawą ziemi zajmują się zagraniczni robotnicy rolni, głównie z Azji Południowej i Jemenu. Rozwojowi rolnictwa towarzyszą jednak negatywne skutki w środowisku przyrodniczym, nadmierna eksploatacja wód gruntowych, chemizacja oraz zasolenie wód i gleb.

Słowa kluczowe: rolnictwo, uprawa palmy daktylowej, ogrody na pustyni, oazy Liwa

AGRICULTURE IN LIWA OASIS – DISAPPEARING OR RESURGENT?

Abstract: The Liwa Oasis before the oil era was the political and economic heart of the Abu Dhabi region, now fallen to the level of the periphery. Therefore, to counter the marginalization of oases, the Abu Dhabi authorities have launched economic development strategy based on providing very good economic conditions for re-flourishing of agriculture in these areas, expanding necessary infrastructure and raising the level of life of oasis inhabitants. As a result, Liwa is nowadays a beautifully green area in the middle of the desert. The beneficiaries are Emiratis families living in cities for most of the year. Everyday care of palm dates and cultivating agriculture are in the hands of foreign labourers, mostly from South Asia and Yemen. However, the development of agriculture is accompanied by negative effects on the natural environment, overexploitation of groundwater, chemicalization as well as water and soil salinity.

Keywords: agriculture, palm dates, desert gardens, Liwa Oasis

ROZWÓJ WIELOFUNKCYJNY NA OBSZARZE OAZ LIWA

Zarys treści: Obszar oaz Liwa, zlokalizowany na pustynnym pograniczu Zjednoczonych Emiratów Arabskich, stanowi nowe i wciąż niewyeksplloatowane pole badań związanych z gospodarką przestrzenną. Z jednej strony, jest to ważna historycznie przestrzeń, w której wykluło się pierwsze emirackie osadnictwo; z drugiej zaś – przestrzeń zatopiona w wydmach pustyni na peryferiach największego emiratu Abu Zabi. Przez wieki lokalna gospodarka oparta była na rolnictwie, jednak i ten obszar uległ zmianom wynikającym z emirackiego przemysłowego boomu lat 70. i 80. XX wieku. Artykuł stanowi rezultat badań terenowych, przeprowadzonych w oazach Liwa w lutym 2012 roku, których głównym celem było zinventaryzowanie stanu zagospodarowania przestrzennego tego terenu. Rolnictwo, przemysł, usługi oraz mieszkalnictwo – wraz z towarzyszącymi aspektami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oaz – stanowią najważniejsze analizowane wątki. Zgromadzona w uzupełnieniu wyników badań bibliografia pozwoliła na poszerzenie perspektywy czasowej tego opisu od lat 70. XX wieku aż po rok 2030 – horyzont czasowy aktualnej strategii rozwoju

dla regionu. W artykule podjęta jest próba dowiedzenia, iż przestrzeń oaz Liwa wyróżnia wielofunkcyjność, która wzrasta z uwagi na stopniowe poszerzanie funkcji gospodarczych poza tradycyjne do tej pory rolnictwo.

Słowa kluczowe: Zjednoczone Emiraty Arabskie, oazy Liwa, rozwój wielofunkcyjny, zagospodarowanie przestrzenne

MULTIFUNCTIONAL DEVELOPMENT OF LIWA OASIS

Abstract: The Liwa Oasis located on the desert borders of the United Arab Emirates remains a new and unexplored field for research on spatial development. On the one hand, this historically important area gave birth to the first Emirati settlements, on the other, though, it lies isolated in the desert dunes of the peripheries of the largest Abu Dhabi Emirate. Centuries passing, the local economy was based on agriculture solely, yet this space could not escape the changes provoked by the Emirati industrial boom of the 1970s and the 1980s either. This article gathers the results of field research done in the Liwa Oasis in February 2012, aimed at mapping land use and spatial functions of this area. Agriculture, industry, services and housing, as well as the accompanying technical and road infrastructure of the oasis constitute the crucial aspects covered. The bibliography collected to compliment the results of research allowed broadening the time scope of the analysis from the 1970s until the year 2030, the time horizon of the current development strategy for the region. The article aims at demonstrating that the present-day area of the Liwa Oasis is characterized by multifunctional development, which itself is powered by the gradual broadening of economic functions of this area, beyond what was the traditional agricultural function until now.

Keywords: United Arab Emirates, Liwa Oasis, multifunctional development, spatial development

WIELONARODOWOŚĆ I WIELOKULTUROWOŚĆ W MIKROSKALI – IMIGRANCI OAZ LIWA

Zarys treści: Po czterech dekadach intensywnej imigracji zagranicznych ekspertów i taniej siły roboczej, zapoczątkowanej w 1971 roku, liczba mieszkańców Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) gwałtownie

wzrosła, a społeczeństwo zatraciło swój niegdyś homogeniczny charakter. Współcześnie, obok tradycyjnych beduińskich plemion, w ZEA zamieszkują także bardzo liczni imigranci z Azji Południowo-Wschodniej, Bliskiego Wschodu, Europy czy Stanów Zjednoczonych. Region Zachodni (Al Gharbia), część emiratu Abu Zabi, jest tego doskonałym przykładem – w 2012 roku był on domem dla ponad 256 tys. imigrantów, którzy stanowili wówczas blisko 90% całej ludności. Imigrancki charakter społeczeństwa jest także zauważalny w oazach Liwa, których terytorium w 2005 roku było zamieszkane przez 20 196 osób, z czego jedynie ok. 5% stanowiła ludność autochtoniczna.

W czasie badań terenowych, które odbyły się w oazach Liwa w lutym 2012 roku, przeprowadzono szczegółowe obserwacje oraz zebrano ponad 100 anonimowych ankiet i 9 pogłębionych wywiadów niestandardyzowanych. Badania miały na celu zgromadzenie danych na temat aktualnej sytuacji demograficznej oraz trendów migracyjnych w tym rejonie w ostatnich dziesięcioleciach. W ramach badań ankietowych imigranci byli pytani m.in. o ich narodowość, status społeczny i rodzinny, dotychczasowe doświadczenia, mobilność zawodową oraz poziom satysfakcji z ich obecnych warunków życia i pracy. Analiza jednoznacznie wskazuje na różnorodność społeczności oaz Liwa, których obszar jest zamieszkały przez przedstawicieli ponad dwudziestu różnych narodowości o zróżnicowanym profilu edukacyjnym, społecznym i zawodowym. Do najliczniejszych grup należą: Bengalczyki, Pakistańczycy, Indusi, Egipcjanie i Filipińczycy. Ze względu na dominujący rolniczy charakter regionu niewielu emigrantów zamieszkałych w Liwie pochodzi z krajów zachodnich (wyjątek stanowią Amerykanie uczący języka angielskiego w miejscowych szkołach). Lokalnym *lingua franca* jest urdu, ponieważ zdecydowana większość imigrantów włada lokalnym dialektem języka arabskiego lub językiem angielskim jedynie w stopniu podstawowym. Pomimo swojego wielonarodowego i wielokulturowego charakteru, Liwa pozostaje relatywnie spójną i dobrze funkcjonującą społecznością.

Słowa kluczowe: Zjednoczone Emiraty Arabskie, oazy Liwa, wielokulturowość, wielonarodowość, migracje zarobkowe, imigracja

MULTINATIONALISM AND MULTICULTURALISM IN A MICROSCALE – IMMIGRANTS OF LIWA OASIS

Abstract: After over four decades of an intensive immigration of foreign professionals and cheap labour which was initiated back in 1971, the population of the United Arab Emirates (UAE) has rapidly increased, whereas the society has lost its hitherto homogenous character. Nowadays, next to the traditional Bedouin tribes in the UAE, there are also hundreds of thousands of immigrants from all over the world, South-East Asia, and the Middle East in particular. The Western Region (Al Gharbia), a part of the Abu Dhabi Emirate, is no different – in 2012 it was home to over 256,000 expatriates who constituted almost 90% of the total population at that time. The immigrant character of the society is also visible in the Liwa Oasis, an area which was inhabited by 20,196 people in 2005, out of whom only around 5% were Emiratis.

The fieldwork study, conducted in February 2012, was based on over 100 anonymous questionnaires, several extended interviews and thorough observation, and aimed at gathering data about the demographic situation and migrations trends in the Liwa Oasis. The immigrants were asked, *inter alia*, about their nationality, social background, family status, previous labour mobility and level of satisfaction of their current living and working conditions. The analysis clearly depicts diversity of the Liwa community with a few dozen of nationalities living in the oasis, representing various social, educational, financial and professional backgrounds. Amongst the most numerous groups are: Bengalis, Pakistanis, Indians, Egyptians and Filipinos. Their *lingua franca* is Urdu, since a vast majority of immigrants speak only basic *amiyya* (local Arabic dialect) or English. Due to mostly rural character of the area, very few of the expatriates come from the Western countries (with the exception of Americans teaching English in local schools). Despite its multinational and multicultural character, Liwa remains a relatively coherent and well-functioning community.

Keywords: United Arab Emirates, Liwa Oasis, multiculturalism, multinationalism, economic migration, immigration

ŚWIAT W OCZACH MIESZKAŃCÓW OAZ LIWA. PRÓBA DIAGNOZY NA PODSTAWIE MAP PAMIĘCIOWYCH

Zarys treści: Mapy pamięciowe stanowią odzwierciedlenie wyobrażeń każdego człowieka o świecie. Niezależnie od pochodzenia ich autora można zauważyć pewne prawidłowości występujące niemal na każdym tego typu obrazie. Obszary bliskie, dobrze znane bądź ważne dla autora lokowane są w centrum mapy, powiększane lub uszczegóławiane. Prawidłowości te potwierdziły badania przeprowadzone wśród młodych mieszkańców oaz Liwa w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, którzy zostali poproszeni o naskicowanie mapy świata, mapy oaz Liwa oraz, w przypadku najmłodszych uczestników badania, ich najbliższego otoczenia. Dodatkowo, w przypadku mapy świata autorzy wskazywali również miejsca lub obiekty ważne albo interesujące. Na podstawie uzyskanych obrazów udało się wyróżnić grupy miejsc i obiektów o dużym znaczeniu dla młodych mieszkańców oaz Liwa.

Słowa kluczowe: mapy pamięciowe, percepcja, obraz, świat, oazy Liwa

THE WORLD IN THE EYES OF LIWA CITIZENS. DIAGNOSTIC TEST ON THE BASIS OF MENTAL MAPS

Abstract: Mental maps reflect the perception of the world of every human being. Regardless of the origin of the map's author, we can observe certain regularities occurring in almost every image of this type. Areas that are close, well known or important for the author are located in the centre of the map, enlarged or detailed. These regularities are confirmed by research conducted among young residents of the Liwa Oasis in the United Arab Emirates, who were asked to sketch a world map, a Liwa Oasis map and, in the case of the youngest participants, an image of their nearest surroundings. Additionally, in the case of the world map, the authors also pointed out places or objects they considered important or interesting. Based on the obtained images, distinguishing a group of places and objects of great importance for young people was possible.

Keywords: mental maps, perception, image, world, Liwa Oasis

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA OAZ LIWA

Zarys treści: Głównym celem artykułu było scharakteryzowanie krajobrazu kulturowego oaz Liwa oraz określenie jego atrakcyjności turystycznej rozumianej jako ocena fragmentu przestrzeni. Dokonana ją m.in. na podstawie subiektywnych doświadczeń turystycznych autora artykułu, które nabył w trakcie wyjazdu badawczego, jak i na bazie analizy źródeł. Początkowo przeprowadzono szczegółową inwentaryzację komponentów: cech środowiska przyrodniczego i pozaprzyrodniczego oraz zagospodarowania turystycznego. Elementy te składały się na atrakcyjność turystyczną oaz Liwa, jak i stanowiły atrakcje same w sobie. Następnie dokonano opisu krajobrazu kulturowego tego najbardziej na południe wysuniętego obszaru Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Krajobraz ten zdefiniowano jako całokształt przekształconej przestrzeni geograficznej zmienianej w procesie dziejowym, w którym tkwią elementy zagospodarowania wprowadzone przez człowieka oraz obiekty z różnych epok historycznych. Ocenę walorów tego krajobrazu przeprowadzono w odniesieniu do atrakcyjności turystycznej oaz Liwa, które w opinii autora artykułu należy w dużym stopniu utożsamiać ze sobą.

Słowa kluczowe: atrakcyjność turystyczna, oazy Liwa, krajobraz kulturowy

TOURIST ATTRACTIVENESS OF LIWA OASIS

Abstract: The main aim of this article was to characterize the cultural landscape of the Liwa Oasis and to value its tourist attractiveness understood as a portion of a space determined on the basis of the subjective experiences of author acquired during a field study, and founded on the literature-based method. Initially the detailed inventory of components (attributes of the natural and human environment, tourism development) was conducted. These elements made up the tourist attractiveness of the Liwa Oasis and were the tourist attractions in themselves. Then, the cultural landscape of this most southern part of United Arab Emirates was described. This landscape was defined as the overall geographical space transformed in historical process, in which the elements of the land development introduced by man or the objects from different historical periods are well rooted. The valorization of the attractiveness of this landscape was

determined in relation to the tourist attractiveness of the Liwa Oasis, which in the opinion of the author of the article, largely identify with each other.

Keywords: tourist attractiveness, the Liwa Oasis, cultural landscape

CHARAKTERYSTYKA RUCHU TURYSTYCZNEGO I PROFILU TURYSTÓW W OAZACH LIWA

Zarys treści: Niniejszy artykuł przedstawia najważniejsze informacje dotyczące ruchu turystycznego w oazach Liwa w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Zaprezentowano analizę wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób odwiedzających oazy Liwa w lutym 2012 roku. Wnioski te dotyczą podstawowych cech społeczno-demograficznych turystów, ich preferencji podróżniczych i stopnia znajomości atrakcji turystycznych oaz.

Słowa kluczowe: turystyka, oazy Liwa, Zjednoczone Emiraty Arabskie

CHARACTERISTICS OF TOURISM MOVEMENT AND PROFILE OF TOURISTS IN LIWA OASIS

Abstract: The article presents the most important information about tourism in the Liwa Oasis in the United Arab Emirates. It also reveals the results of a survey conducted among visitors to the Liwa Oasis in February 2012. The analysis covers basic socio-demographic characteristics of tourists, their travel preferences and their knowledge about the tourist attractiveness of the oasis.

Keywords: tourism, Liwa Oasis, United Arab Emirates